

Φύλλο εργασίας 3ης ομάδας ιστορικών (2η-6η διδακτικές ώρες)

Παιδεία και επιστήμη στα χρόνια των Μακεδόνων

Ανήκετε στη μία από τις τρεις ομάδες των ιστορικών. Το θέμα σας είναι η βυζαντινή παιδεία και επιστήμη στο διάστημα 867-1081 περίπου, δηλαδή κατά την περίοδο βασιλείας της Μακεδονικής Δυναστείας και λίγο αργότερα. **Σας ενδιαφέρει να μελετήσετε την εξέλιξη των τομέων αυτών (από το β' μισό του 9ου ως τα τέλη του 11ου αιώνα), την κατάσταση και διάδοσή τους, τη σύνδεσή τους με συγκεκριμένα πρόσωπα...**

Βασική διευκρίνιση: Επειδή κατά την ενασχόλησή σας με το θέμα θα βρεθείτε αντιμέτωποι με ειδική ορολογία, να είστε έτοιμοι να αξιοποιείτε, σε όποια φάση είναι αναγκαίο, το ηλεκτρονικό λεξικό:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html

Επίσης, όπου στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις υπάρχει γλωσσάρι, φροντίστε να το χρησιμοποιήσετε.

1ο βήμα: Η απόκτηση μιας πρώτης γενικής ιδέας για το θέμα

Απαραίτητη προϋπόθεση για να καταλήξετε σε συμπεράσματα είναι η σαφής γνώση του θέματος που προσεγγίζετε. Και πρώτα είναι απαραίτητο να γνωρίζετε τη σημασία των εννοιών με τις οποίες καλείστε να ασχοληθείτε. Με βάση, λοιπόν, τις γενικές σας γνώσεις, τι εννοούμε όταν αναφερόμαστε στην παιδεία; Ποια σχέση έχει με την εκπαίδευση και το εκπαιδευτικό σύστημα; Πώς συνδέεται η επιστήμη με τα παραπάνω;

Συζητήστε μεταξύ σας και καταγράψτε τις αρχικές σκέψεις σας.

Από τον 4ο ως τα μέσα του 9ου αιώνα (πριν δηλαδή από την περίοδο που μας ενδιαφέρει), υπήρξαν αυτοκράτορες που ασχολήθηκαν με την προώθηση της παιδείας και την καλλιέργεια των επιστημών;

“Ξεφυλλίστε” τώρα ηλεκτρονικά το σχολικό βιβλίο:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/371/2478,9503/>

(ενότητες β, γ)

Συγκεντρώστε συγκεκριμένες πληροφορίες για τα χρόνια που προετοίμασαν τη μεγάλη ακμή των Μακεδόνων: ποια πρόσωπα έπαιξαν ιδιαίτερο ρόλο στην προώθηση της παιδείας και της επιστήμης; Με ποιους τρόπους; Σε ποιους τομείς της επιστήμης υπήρξαν εξελίξεις; Σημειώστε τα βασικά στοιχεία.

2ο βήμα: Αναζητώντας περισσότερες πληροφορίες για την παιδεία

Τα σύντομα κείμενα στους παρακάτω συνδέσμους είναι αρκετά χρήσιμα για την περίοδο που μας ενδιαφέρει:

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/pl/867/pn/main/pn11.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/pl/1025/pn/main/pn14.html>

Επιπλέον, τα παιδικά χρόνια από την “ιστορία” του βυζαντινού μοναχού Θεόδωρου περιέχουν ενδιαφέρουσες σχετικές πληροφορίες:

<http://www.fhw.gr/projects/theodoros/gr/02/index.html>

3ο βήμα: Αναζητώντας περισσότερες πληροφορίες για την επιστήμη

Τα σύντομα κείμενα στους παρακάτω συνδέσμους είναι αρκετά χρήσιμα για

την περίοδο που μας ενδιαφέρει:

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/pl/867/pn/main/pn10.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/pl/1025/pn/main/pn13.html>

Θα παρατηρήσετε ότι υπάρχουν στοιχεία κυρίως για τις φυσικές επιστήμες, τη φιλολογία, τη φιλοσοφία και την ιστοριογραφία. Συγκεντρώστε τις πληροφορίες στον πίνακα.

Επιστήμη	Πρόσωπα	Έργα/εξελίξεις

4ο βήμα: Μελετώντας πιο απαιτητικά κείμενα για την παιδεία/εκπαίδευση

Αφού έχετε πια αποκτήσει μια καλή γενική ιδέα, μπορείτε να προχωρήσετε σε κείμενα που αναλύουν λεπτομερέστερα το θέμα που σας ενδιαφέρει. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο στον παρακάτω σύνδεσμο και σημειώστε πέντε τουλάχιστον βασικές πληροφορίες που νομίζετε ότι θα σας είναι χρήσιμες στο τελικό κείμενο.

- Αθ. Μαρκόπουλος, Βυζαντινή εκπαίδευση και οικουμενικότητα:
http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/markopoulos_oikomeni.html

(κυρίως οι παράγραφοι 2, 3, 5, 6)

Το κείμενο θα σας δυσκολέψει, δεν χρειάζεται όμως να απογοητεύεστε για όσα δεν καταλαβαίνετε. Σε αυτή τη φάση, σας ενδιαφέρει να συγκεντρώσετε όσα είναι κατανοητά και σας φαίνονται ενδιαφέροντα.

5ο βήμα: Μελετώντας πιο απαιτητικά κείμενα για την επιστήμη

Αφού έχετε πια αποκτήσει μια καλή γενική ιδέα, μπορείτε να προχωρήσετε σε κείμενα που αναλύουν λεπτομερέστερα το θέμα που σας ενδιαφέρει. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο στον παρακάτω σύνδεσμο και σημειώστε πέντε τουλάχιστον βασικές πληροφορίες που νομίζετε ότι θα σας είναι χρήσιμες στο τελικό κείμενο.

- Στ. Λαμπάκης, “Το Βυζάντιο και η αρχαιοελληνική διανόηση”: <http://helios-ie.ekt.gr/EIE/handle/10442/1733>

Το κείμενο θα σας δυσκολέψει, δεν χρειάζεται όμως να απογοητεύεστε για όσα δεν καταλαβαίνετε. Σε αυτή τη φάση, σας ενδιαφέρει να συγκεντρώσετε όσα είναι κατανοητά και σας φαίνονται ενδιαφέροντα.

Επιπλέον, σε αυτήν τη φάση φροντίστε να επιλέγετε και φωτογραφικό υλικό (6-10 φωτογραφίες), το οποίο θα συνοδεύει την παρουσίαση-ανακοίνωσή σας.

6ο βήμα: Η συγγραφή της ανακοίνωσης

Αξιοποιώντας όλα όσα μάθατε και, φυσικά, τις σημειώσεις σας, συγκεντρώστε όλες τις πληροφορίες που θεωρείτε ότι δίνουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για την παιδεία/εκπαίδευση και την επιστήμη στην περίοδο της μεγάλης ακμής του Βυζαντίου: μπορείτε να παρουσιάσετε τη διάρθρωση του βυζαντινού εκπαιδευτικού “συστήματος”, να δώσετε παραδείγματα, να αναφερθείτε στην κατάσταση συγκεκριμένων επιστημονικών τομέων, να αναφέρετε σχετικά πρόσωπα και το έργο τους. Γράψτε ένα κείμενο 450 περίπου λέξεων. Αυτό το κείμενο θα παρουσιάσετε στους ιστορικούς -αρχαιολόγους συμμαθητές σας.

Προσοχή: Το κείμενο θα συνοδεύεται από ένα αρχείο ppt, το οποίο θα περιλαμβάνει οπτικό υλικό που εσείς θα επιλέξετε (μέχρι 6-10 διαφάνειες).

7ο βήμα: Το επιστημονικό συνέδριο (6η διδακτική ώρα)

Δύο εκπρόσωποι της ομάδας θα κάνουν την ανακοίνωση και θα ακολουθήσει συζήτηση (για διευκρινίσεις, επίλυση αποριών, συμπληρώσεις κ.λπ.).

Προαιρετικά: ένας εκπρόσωπος από κάθε θεματική ενότητα θα αναλάβει να αναρτήσει την τελική ανακοίνωση, μαζί με το αρχείο παρουσιάσεων, στο ιστολόγιο της τάξης.